

УДК 027: 62

DOI <https://doi.org/10.24144/978-617-8321-50-5.2025.255-270>

Ірина ФРАНКІВ,

кандидатка історичних наук,

головна бібліотекарка

Науково-технічної бібліотеки

Національного університету

«Львівська політехніка»,

Львів, Україна

e-mail: iryna.y.frankiv@lpnu.ua

БІБЛІОТЕЧНІ РЕСУРСИ З АВІАЦІЇ: ВИВЧЕННЯ, РОЗКРИТТЯ І ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ФОНДУ

Анотація. У статті розглянуто ключові аспекти роботи Науково-технічної бібліотеки Національного університету «Львівська політехніка», зокрема джерелознавчі дослідження, організацію роботи з фондом рідкісної книги та популяризацію наукової спадщини в контексті авіаційної тематики.

Підкреслено значення джерелознавчих досліджень для підтвердження інформації, вивчення контексту історичних подій та відкриття нових фактів, на основі яких здійснено систематизацію фонду рідкісних видань. Проведена робота допоможе зберегти унікальні наукові праці і забезпечить доступ до цінних джерел інформації для майбутніх поколінь.

Представлено актуальну тему, обумовлену зростаючим інтересом до історії авіаційної науки, а також необхідністю систематизації рідкісних видань, збереження і популяризації наукової спадщини Національного університету «Львівська політехніка».

У процесі дослідження упорядковано інформацію про частину рідкісних видань в бібліотеці. Для обліку і систематизації створено бібліографічний реєстр «Вчені Львівської політехніки та їх друкована спадщина у фонді НТБ (1844–1939)», що дозволить зберегти унікальні наукові праці і забезпечить легкий доступ до них для науковців.

Здійснено спробу аналізу історичних аспектів функціонування наукових шкіл. Висвітлено процес формування біографічних матеріалів про вчених та аналіз наукових шкіл. У рамках дослідження виявлено понад 1800 примірників наукових праць і проведено аналіз періодичних видань, які відображають розвиток авіаційної науки. Виокремлено найбільш значимі, з точки зору висвітлення галузевих проблем. Представлено їх видавничу характеристику.

Показано співпрацю з кафедрою історії, музеєзнавства та культурної спадщини і Центром комунікацій Львівської політехніки, спрямовану на популяризацію наукової спадщини. Її результатом є статті в «Хроніках Львівської політехніки» (сайт Національного університету «Львівська політехніка», розділ «Історія Університету») та біографічному довіднику «(Не)Відомі випускники Львівської політехніки».

Привернено увагу до промоції діяльності Науково-технічної бібліотеки Національного університету «Львівська політехніка» через соціальні мережі (Instagram, Facebook), до популяризації життя і діяльності вчених в «Електронній енциклопедії Львівської політехніки», а також до організації книжкових виставок.

Ключові слова: Науково-технічна бібліотека Національного університету «Львівська політехніка», авіація, іноземні періодичні видання, дослідження.

Перед сучасними українськими бібліотеками постають нові завдання у зв'язку зі збереженням та популяризацією історико-культурної спадщини. Важливими аспектами цієї роботи є вивчення бібліотечних фондів, а також адаптація до сучасних умов їх популяризації. Важливим напрямом сучасної бібліотечної роботи є використання цифрових форматів. Офіційні сайти стали платформами для представлення історико-культурної спадщини.

Рідкісні видання, які відображають науковий потенціал Львівської політехніки в історичному зрізі складають найціннішу частину бібліотечного фонду. Своєю тематикою і змістом вони відображають розвиток наукових знань. Одним із пріоритетних завдань бібліотеки є вивчення, розкриття і

популяризація бібліотечних зібрань та наближення їх до споживача.

Метою цієї статті є показати одну з ініціатив Науково-технічної бібліотеки Національного університету «Львівська політехніка», а саме: дослідження частини фонду – колекції, яка відображає наукову спадщину діячів навчального закладу. Пропонуємо показати це на прикладі авіаційної наукової школи.

Джерелознавчі дослідження у Науково-технічній бібліотеці є важливою складовою роботи бібліотеки.

Основні напрями досліджень включають:

- джерелознавчий аналіз частини рідкісних і цінних видань: дослідження друкованих видань як результату наукової діяльності викладацького складу Львівської політехніки з метою визначення їх культурного та історичного значення в царині розвитку технічної думки;
- розроблення біографічних матеріалів: створення біографічних та довідкових статей про відомих науковців Львівської політехніки, які зробили внесок у розвиток історії науки і техніки;
- дослідження формування наукових шкіл: джерелознавчі аналізи наукової спадщини професорсько-викладацького складу задля вивчення розвитку наукових напрямів, що мають історичну і культурну цінність.
- На початковому етапі роботи над темою «Наукові школи Львівської політехніки» в 2020 р. було створено інформаційний ресурс у вигляді бібліографічного реєстру «Вчені Львівської політехніки та їх друкована спадщина у фонді НТБ (1844–1939)». Цей реєстр став основою для систематизації та дослідження наукових публікацій досягнень викладачів і дослідників, які зробили значний внесок у розвиток академічної традиції Львівської політехніки.
- Поетапне дослідження фонду відбувається шляхом:
- виявлення наукових друкованих праць діячів Львівської політехніки (більшість видань вже описано). Всього

опрацьовано понад 1800 примірників друкованих видань. На даний час, коли триває інвентаризація іноземного фонду, виявляються окремі примірники;

- аналізу періодичних видань. Періодичні видання є важливими джерелами для вивчення історії науки. Аналіз цих видань і створення аналітичних описів наукових публікацій окремих авторів дозволяють простежити основні тенденції розвитку науки та технологій;

- опрацювання довідкових джерел, які відображають історію розвитку наукових галузей та історію діяльності Львівської політехніки.

- Для уточнення та перевірки інформації були досліджені довідкові матеріали: «Програми Львівської політехніки» («Program Politechniki Lwowskiej»), «Список наукових працівників Львівської політехніки в 1844–1945 pp.», («Wykaz pracowników naukowych Politechniki Lwowskiej w latach 1844–1945»), на їх основі сформовано, в алфавітному порядку, список викладачів та працівників Львівської політехніки [1, 2].

- Важливим аспектом дослідження є використання польських електронних ресурсів і довідкових видань:

- Polona – цифрова бібліотека, яка є частиною Національної бібліотеки Польщі. Polona містить численні скановані книги, журнали, манускрипти та інші видання, що охоплюють різні історичні періоди і теми.

- Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Warszawskiego – цифрова бібліотека Варшавського університету, яка пропонує доступ до різноманітних наукових і культурних документів, зокрема: книг, статей і рукописів.

- Biblioteka Cyfrowa Politechniki Wrocławskiej – цифрова бібліотека Вроцлавської політехніки надає доступ до наукових публікацій, дисертацій та інших ресурсів, пов'язаних з наукою і технікою.

- Digital Library of the University of Gdańsk – бібліотека, що надає доступ до цифрових версій книг, дисертацій і статей, зібраних в університеті Гданська.

- Біографічні словники та інші довідкові видання, такі як: «Słownik Biograficzny», «Encyklopedia Powszechna i Polski Słownik Biograficzny», «Who is Who in Engineering», що забезпечують додаткові дані про видатних особистостей польської історії і культури.

Наступним етапом стало формування персональних папок наукових працівників (341 папка) з усіх наукових напрямків, що розвивалися впродовж усієї довоєнної історії навчального закладу.

Персональна папка кожного діяча включає: коротку біограму; друковані праці науковців (наукові і навчальні видання, відбитки тощо); статті в періодичних виданнях (бібліографічні списки – аналітичні описи публікацій вченого); публікації про вченого (аналітичні описи статей з періодичних, наукових та довідкових видань, що висвітлюють історію Львівської політехніки, некрологи та ін.); папки з фотодокументами (фото вченого та скани його друкованих праць).

Здійснення книгознавчих досліджень відбуваються тепер, під час рекаталогізації фонду рідкісної і цінної книги та його частини – колекції «Праці вчених Львівської політехніки до 1939 р.». Вивчаються рідкісні видання, що мають відношення до конкретної галузі науки (виявлення та дослідження власницьких знаків, печаток, дарчих написів тощо).

У цій статті прагнемо показати фрагменти результатів досліджень, що відображають наукову спадщину діячів Львівської політехніки на прикладі авіаційної наукової школи. Здійснений джерелознавчий пошук допомагає краще зрозуміти розвиток авіаційної науки та техніки, яка зароджувалася і розвивалася в стінах навчального закладу.

Нами досліджено праці вчених, які займалися проблемами авіабудування, серед них:

Зигмунт Фукс (1888–1941) – інженер-механік, доктор технічних наук, викладач Львівської політехніки [3] ;

Збігнєв Кшивоблоцький (1904–1978) – авіаційний інженер, професор аеронавтики та космонавтики, викладач Львівської політехніки, професор Політехнічного інституту Брукліна в Нью-Йорку, Університету Іллінойсу в Урбана-Шампейн та Мічиганського університету в Анн-Арборі [4] ;

Францішек Котовський (1901–1970) – авіаконструктор, пілот, планерист, у 1923–1933 рр. очолював Авіаційні майстерні Авіаційної спілки студентів Львівської політехніки [5] ;

Францішек Янік (1900–1975) – планерист, авіаконструктор, професор, науковець, викладач Львівської політехніки [6].

Як ми вже згадували, процес перевірки фонду (інвентаризації), що триває, супроводжується доповненням інформаційного ресурсу «Вчені Львівської політехніки та їх друкована спадщина у фонді НТБ (1844–1939)» новими виданнями і створенням нових персональних папок, наприклад: Веслава Стемпневського, Міхала Блейхера, Станіслава Лукасевича.

Для дослідження даної проблематики опрацьовується фонд з кінця ХІХ ст. – першої половини ХХ ст. (до 1939 р.), це зумовлено тим, що даний етап є найменш досліджений. Поштовхом для обрання авіаційної тематики для досліджень стало те, що саме у Львівській політехніці було підготовлено низку фахівців – науковців, винахідників, пілотів. Опрацьований матеріал дав змогу глибше розкрити життєвий шлях цікавих постатей та показати їх внесок у розвиток науки та техніки.

Одним з яскравих представників авіаційного напрямку є постать Веслава Стемпневського, а розроблені ним технології і досі використовуються у виробництві гелікоптерів. Він був ініціатором дослідження планерів вертикального злету та приземлення, розробником високопродуктивного планера з малим розмахом крил [7].

Завдяки інноваційним рішенням Вацлава Червінського вперше у світі корпус літака був покритий опуклою фанерою.

Оригінальними особливостями його винаходів були: водяний баласт та аеродинамічні гальма в конструкціях планерів, прилади для сліпого польоту у важких метеорологічних умовах. Він був одним із провідних конструкторів планерів у світі [8].

Вагомою джерельною базою для досліджень слугують періодичні видання польською мовою, що зберігаються в НТБ Національного університету «Львівська політехніка». Більшість з них – це матеріали, що містяться в таких періодичних виданнях, як:

«Aeronauta» – це спроба видання у Львові першого в Польщі авіаційного журналу польською та німецькою мовами, який представляє цінний історичний матеріал для дослідження. В бібліотеці НТБ «Львівська політехніка» зберігається виданий у Львові перший номер журналу за 25 серпня 1884 р.

«Czasopismo Techniczne» – найстаріше польське технічне періодичне видання. Журнал виходив у Львові впродовж 1883–1939 рр. Охоплював широкий спектр технічних питань, включаючи політехнічну освіту та розвиток промисловості. Як друкований орган Політехнічного товариства у Львові, він відігравав ключову роль у формуванні технічного середовища Галичини.

Одним із перших вчених Вищої технічної школи у Львові, хто розпочав популяризацію ідей повітроплавання, яка висвітлювалася у журналі «Czasopismo Techniczne», став професор Роман Гостковський, відомий інженер-залізничник і вчений. Він у 1894 р. на III з'їзді техніків у Львові прочитав лекцію «Механіка польоту» («Mechanika lotu»), в якій розглянув перші винаходи літальних апаратів і їх види, акцентуючи увагу на повітряних кулях і супроводжуючи приклади математичними розрахунками. Ця лекція пізніше була надрукована у журналі «Czasopismo Techniczne», а також вийшла окремим відбитком у 1912 р. («Mechanika lotu») [9].

«Czasopismo Lotnicze» – вузькогалузевий технічний журнал, орган аеродинамічної лабораторії та Інституту техніки

планеризму Львівської політехніки. У журналі висвітлювалися питання конструкції літальних апаратів, механіки польоту, авіаційного матеріалознавства, а також публікувалася інформація про прилади та обладнання літальних апаратів. Після 1934 р. журнал змінив назву на «Lwowskie Czasopismo Lotnicze», і з 1935 р. став продовжуваним виданням із наскрізною нумерацією. У складі редакції комітету – вчені Львівської політехніки З. Фукс (голов. і відп. ред.), С. Лукасевич, В. Червінський. В журналі публікувалися переважно дослідження науковців Львівської політехніки, серед авторів – З. Фукс, А. Новотний, В. Степневський та ін.

«Życie Techniczne» (1922–1928) – часопис органу Товариства асистентів, «Братньої допомоги», гуртків і наукових об'єднань Львівської політехніки. Починаючи з 1925 р. в часописі велася рубрика «Dział Lotniczy», в якій піднімалися питання розвитку авіаційної науки в країні та у світі, досягнення працівників Львівської політехніки в галузі авіації.

У журналі «Życie Techniczne» висвітлювалася історія студентських рухів. Так, у статтях «Авіаційна спілка студентів Львівської політехніки у карикатурі», «Проблема Авіаційної групи у Львівській політехніці», «Авіаційний тиждень у Львівській політехніці» висвітлюється діяльність Авіаційної спілки: праця з конструювання планерів, участь в авіаційних виставках, робота пов'язана з популяризацією авіаційних досягнень.

Досліджуючи джерельну базу неможливо оминати такі статті про діяльність наукових і галузевих технічних інститутів, як «Роль науки і науково-дослідних інститутів у розвитку авіації»; «Виникнення, розвиток та діяльність Аеродинамічного інституту в Варшаві»; «Аеродинамічна лабораторія Львівської політехніки»; «Роль і значення інженерів-конструкторів та інженерів-гідротехніків у розвитку авіації»; «Роль хімії в розвитку авіації»; «Авіаційне паливо». Ці

статті з журналу «*Życie Techniczne*» підтверджують значний внесок навчальних закладів у розвиток авіаційних технологій.

«*Przegląd Techniczny*» – один із найстаріших технічних журналів Європи, який видавався з 1866 р. Вищою технічною організацією (*Naczelna Organizację Techniczną*). Цей журнал охоплює загальнотехнічні теми і відіграє важливу роль у висвітленні історії технічних досягнень.

На першому етапі редактори журналу «*Przegląd Techniczny*» демонстрували унікальний для тих часів інтерес до авіації. Висвітлювали історію зародження авіації та перші авіаційні апарати.

Наступний період 1903–1914 рр. характеризувався публікаціями перших теоретичних досліджень. Авіація швидко розвивалася, зароджувалася авіаційна наука, включаючи аеродинаміку і механіку польоту. Створювалися перші аеродинамічні лабораторії, а також розвивалася військова авіація в ряді країн.

У період 1914–1918 рр. авіаційне виробництво піднялося на рівень промисловості. Публікації того часу відображають величезні зусилля, що були спрямовані на вдосконалення авіаційної техніки. Тисячі двигунів та планерів стали результатом інтенсивної роботи конструкторів, які змагалися за перевагу в повітрі. Покращено характеристики літальних апаратів, включаючи корисне навантаження, швидкість і час підйому, що стало важливою темою публікацій.

У післявоєнний період 1920–1939 рр. відбувся стихійний розвиток цивільної та спортивної авіації, з лідерством військової авіації в багатьох країнах. З'явилася незалежна авіаційна преса, на сторінках якої висвітлюються новинки науки і техніки, друкуються ґрунтовні наукові дослідження.

В журналі «*Przegląd Techniczny*» представлено цікаве дослідження Євгена Перхоровича, українського інженера-металурга, який працював на кафедрі технології металів університету «Львівська політехніка» [10, s. 235]. Є. Перхорович представив доповідь «*Lekkie stopy odlewnicze*,

stosowane w lotnictwie» на 5-му засіданні інженерів-механіків Польщі, в якій розглянув легкі ливарні сплави, що використовуються в авіації. Це дослідження допомогло краще зрозуміти матеріали, які застосовувалися у виготовленні літальних апаратів.

Бібліотека, яка співпрацює з кафедрою історії, музеєзнавства та культурної спадщини і Центром комунікацій Львівської політехніки, використовує з метою популяризації проаналізований та опрацьований матеріал шляхом:

- написання статей на сайт Національного університету «Львівська політехніка» до розділу «Історія Університету» – «Хроніки Львівської політехніки» («Хроніки Політехніки: про зародження і розвиток авіаційної науки у Львівській політехніці», «До історії зародження авіаційної науки у Львівській політехніці») [11, 12];

- підготовки статей до біографічного довідника «(Не)Відомі випускники Львівської політехніки» [13];

а також популяризації засобами НТБ:

- створення біографічних статей в Електронну енциклопедію Львівської політехніки (створення біографічних статей про видатних діячів авіаційної галузі, таких як Станіслав Лукасевич, Едмунд Лібанський, Вацлав Червінський та ін.);

- формування дописів у соціальних мережах (Instagram та Facebook);

- підготовки книжкових виставок.

Про дослідження авіаційної тематики у НТБ Національного університету «Львівська політехніка» було написано в корпоративному науково-популярному журналі «Львівська політехніка: Інкогніта» («Виставки літаків, планерні майстерні та політехніки-авіаконструктори: як у Львівській політехніці зароджувалась авіаційна наука») [14].

Отже, джерелознавчі дослідження в Науково-технічній бібліотеці «Львівська політехніка» відіграють ключову роль у вивченні авіаційної спадщини. Аналіз рідкісних видань допомагає виявити внесок видатних науковців у розвиток

науки та техніки, зокрема, в авіаційній галузі. Ці дослідження формують основу для подальших наукових праць.

Сформований для обліку і систематизації реєстр «Вчені Львівської політехніки та їх друкована спадщина у фонді НТБ (1844–1939)» забезпечить легкий доступ до унікальних наукових праць.

Популяризація наукової спадщини здійснюється через різні форми комунікації: соціальні мережі, книжкові виставки, публікації у «Хроніках Львівської політехніки» (сайт Національного університету «Львівська політехніка», розділ «Історія Університету»). Створення біографічних статей в «Електронній енциклопедії Львівської політехніки» є ще одним кроком до наближення знань до ширшої аудиторії. Все це сприяє підвищенню інтересу до історії університету та наукової діяльності її викладачів, підкреслюючи їх внесок у розвиток науки та техніки.

Список бібліографічних посилань

1. Program Szkoły Politechnicznej we Lwowie na rok naukowy 1920/21 – Program Politechniki Lwowskiej na rok akademicki 1939/40. Lwów, 1920–1939. Т. 48–67.

2. Wykaz pracowników naukowych Politechniki Lwowskiej w latach 1844–1945. Kraków : Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki, 1994. 222 s.

3. Белявська Г. Зигмунт Фукс. *Електронна енциклопедія Львівської політехніки*. URL: https://wiki.lpnu.ua/wiki/Зигмунт_Фукс (дата звернення: 16.09.2024).

4. Франків І. Збігнєв Кшиовблоцький. *Електронна енциклопедія Львівської політехніки*. URL: https://wiki.lpnu.ua/wiki/Збігнєв_Кшиовблоцький (дата звернення: 16.09.2024).

5. Franciszek Kotowski. *Wikipedia*. URL: https://pl.wikipedia.org/wiki/Franciszek_Kotowski (last access: 16.09.2024).

6. Franciszek Janik. Wikipedia. URL: https://pl.wikipedia.org/wiki/Franciszek_Janik (last access: 16.09.2024).

7. Франків І. Веслав Степневський. *Електронна енциклопедія Львівської політехніки*. URL: https://wiki.lpnu.ua/wiki/Веслав_Степневський (дата звернення: 16.09.2024).

8. Франків І. Вацлав Червінський. *Електронна енциклопедія Львівської політехніки*. URL: https://wiki.lpnu.ua/wiki/Вацлав_Червінський (дата звернення: 16.09.2024).

9. Самотий Р., Белявська Г. Роман Гостковський. *Електронна енциклопедія Львівської політехніки*. URL: https://wiki.lpnu.ua/wiki/Роман_Гостковський дата звернення: 16.09.2024).

10. Ditchen H. Die Politechnika Lwowska in Lemberg. Geschichte einer Technischen Hochschule im multinationalen Umfeld. Berlin : Logos Verlag, 2015. 293 s. URL: <https://books.google.com.ua/books?id=VpPeBgAAQBAJ&pg=PA235> (last access: 16.09.2024).

11. Франків І. Хроніки Політехніки: про зародження і розвиток авіаційної науки у Львівській політехніці. *Національний університет «Львівська політехніка»* : веб-сайт. URL: <https://lpnu.ua/news/khroniky-politekhniky-pro-zarodzhennia-i-rozvytok-aviatsiinoi-nauky-u-lvivski-politekhnsitsi> (дата звернення: 16.09.2024).

12. Франків І. До історії зародження авіаційної науки у Львівській політехніці. *Національний університет «Львівська політехніка»* : веб-сайт. URL: <https://lpnu.ua/news/do-istorii-zarodzhennia-aviatsiinoi-nauky-u-lvivskii-politekhnsitsi> (дата звернення: 16.09.2024).

13. (Не)Відомі випускники Львівської політехніки : біогр. довід. / авт. кол. : П. В. Вербицька, Р. С. Самотий, Ю. М. Курдина, Р. І. Мельник ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-

т «Львів. політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2024. Вип. 2. 265 с.

14. Бельзецька Н. Виставки літаків, планерні майстерні та політехніки-авіаконструктори: як у Львівській політехніці зароджувалась авіаційна наука. *Львівська політехніка*. 2023. № 19 : Інкогніто. С. 74–80.

References

1. Program Szkoły Politechnicznej we Lwowie na rok naukowy 1920/21 – Program Politechniki Lwowskiej na rok akademicki 1939/40. (1920–1939). Lwów, 48-67.

2. Wykaz pracowników naukowych Politechniki Lwowskiej w latach 1844–1945. (1994). Kraków : Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki.

3. Beliavska, H. (2021). Zyhmunt Fuks [Zygmunt Fuchs]. *Elektronna entsyklopediia Lvivskoi politekhniky*. Retrieved from https://wiki.lpnu.ua/wiki/Зигмунт_Фукс

4. Frankiv, I. (2024). Zbigniev Kshyvoblotskyi [Zbigniew Kshyvoblotskyi]. *Elektronna entsyklopediia Lvivskoi politekhniky*. Retrieved from https://wiki.lpnu.ua/wiki/Збигнєв_Кшиовоблоцький

5. Franciszek Kotowski. (2024). *Wikipedia*. Retrieved from https://pl.wikipedia.org/wiki/Franciszek_Kotowski

6. Franciszek Janik. (2024). *Wikipedia*. Retrieved from https://pl.wikipedia.org/wiki/Franciszek_Janik

7. Frankiv, I. (2023). Veslav Stepnevskyi [Veslav Stepnevskyi]. *Elektronna entsyklopediia Lvivskoi politekhniky*. Retrieved from https://wiki.lpnu.ua/wiki/Веслав_Степневський

8. Frankiv, I. (2024). Vatslav Chervinskyi [Vaclav Chervinskyi]. *Elektronna entsyklopediia Lvivskoi politekhniky*. Retrieved from https://wiki.lpnu.ua/wiki/Вацлав_Червінський

9. Samoty, R., & Beliavska, H (2020). Roman Gostkovskyi [Roman Gostkovskyi]. *Elektronna entsyklopediia Lvivskoi politekhniky*. Retrieved from https://wiki.lpnu.ua/wiki/Роман_Гостковський

10. Ditchen, H. (2015). Die Politechnika Lwowska in Lemberg. Geschichte einer Technischen Hochschule im multinationalen Umfeld. Retrieved from <https://books.google.com.ua/books?id=VpPeBgAAQBAJ&pg=PA235>

11. Frankiv, I. (2023). Khroniky Politekhniky: pro zarodzhennia i rozvytok aviatsiinoi nauky u Lvivskii politekhnitsi [Chronicles of the Polytechnic: about the birth and development of aviation science at the Lviv Polytechnic]. *Natsionalnyi universytet «Lvivska politekhnik»*.

Retrieved from <https://lpnu.ua/news/khroniky-politekhniky-pro-zarodzhennia-i-rozvytok-aviatsiinoi-nauky-u-lvivskii-politekhnitsi>

12. Frankiv, I. (2023). Do istorii zarodzhennia aviatsiinoi nauky u Lvivskii politekhnitsi [To the history of the birth of aviation science at the Lviv Polytechnic]. *Natsionalnyi universytet «Lvivska politekhnik»*. Retrieved from <https://lpnu.ua/news/do-istorii-zarodzhennia-aviatsiinoi-nauky-u-lvivskii-politekhnitsi>

13. (Ne)Vidomi vypuskniky Lvivskoi politekhniky. (2024). [(Not) Famous graduates of Lviv Polytechnic]. *Min-vo osvity i nauky Ukrainy, Nats. un-t «Lviv. politekhnik»* (Vyp. 2). Lviv: Vyd-vo Lviv. Politekhniky.

14. Belzetska, N. (2023). Vystavky litakiv, planerni maisterni ta politekhniky-aviakonstryktory: yak u Lvivskii politekhnitsi zarodzhuvalas aviatsiina nauka [Aircraft exhibitions, glider workshops and aeronautical engineering polytechnics: how aviation science was born at the Lviv Polytechnic]. *Lvivska politekhnik*, (19): Inkohnito, 74-80.

Iryna Frankiv,

candidate of historical sciences,
chief librarian of the Scientific and Technical Library
of the National University "Lviv Polytechnic"
e-mail: iryna.y.frankiv@lpnu.ua

LIBRARY RESOURCES ON AVIATION: STUDY, DISCLOSURE AND POPULARIZATION OF THE COLLECTION

Abstract. The article examines key aspects of the activities of the Scientific and Technical Library of Lviv Polytechnic National University, focusing on source studies, the organization of rare book collections, and the promotion of scientific heritage in the context of aviation

The importance of source studies for verifying information, studying the context of historical events, and discovering new facts is emphasized, as these form the basis for organizing the rare publications collection. The research will ensure the preservation of unique scientific works and provide access to valuable information sources for future generations.

The topic is particularly relevant due to the growing interest in the history of aviation science and the need to systematize rare publications, preserve, and promote the scientific heritage of Lviv Polytechnic National University.

Information about certain rare publications in the library has been organized during the research process. A bibliographic register titled "Scientists of Lviv Polytechnic and Their Printed Heritage in the Scientific and Technical Library Collection (1844–1939)" has been created for accounting and systematization, which will facilitate the preservation of unique scientific works and ensure easy access for researchers.

The article attempts to analyze the historical aspects of the functioning of scientific schools and highlights the process of compiling biographical materials about scholars and analyzing scientific schools. As part of the study, over 1,800 copies of scientific works have been identified, along with an analysis of periodicals that reflect the development of aviation science. The most significant works concerning industry issues have been singled out, with their publishing characteristics presented.

Collaboration with the Department of History, Museology, and Cultural Heritage, as well as the Communication Center of Lviv Polytechnic, aimed at promoting scientific heritage, is also discussed. This collaboration has resulted in articles in the "Chronicles of Lviv Polytechnic" (the "History of the University" section on Lviv Polytechnic National University website) and the biographical reference book "(Un)Known Graduates of Lviv Polytechnic."

Attention is drawn to the promotion of the activities of the Scientific and Technical Library of Lviv Polytechnic National University through social networks (Instagram, Facebook), the popularization of the lives and work of scholars in the "Electronic Encyclopedia of Lviv Polytechnic," and the organization of book exhibitions.

Keywords: *Scientific and technical library of the Lviv Polytechnic National University, aviation, foreign periodicals, research.*

Цитування:

Франків І. Бібліотечні ресурси з авіації: вивчення, розкриття і популяризація фонду. *Інформаційна політика пам'яті – виживання, збереження та розвиток українських бібліотек у період сьогодення* : матеріали V Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 16 жовт. 2024 р.) / редкол. : М. М. Медведь (відп. ред.) та ін. ; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Наук. б-ка. Ужгород, 2024. С. 255–270.

Frankiv, I. Library Resources on Aviation: Study, Disclosure and Popularization of the Collection. *Information Policy of Memory – Survival, Preservation and Development of Ukrainian Libraries in the Present Period* : materials of the V All-Ukrainian scientific and practical internet conference (Uzhhorod, October 16, 2024). M. M. Medved (Ed.) et al. ; Uzhhorod National University, Scientific Library (pp. 255–270). Uzhhorod, 2024 [in Ukrainian].